

Cel: Celem badania była ocena potencjalnej efektywności i toksyczności leczenia chemioimmunoterapią pilotażowej grupy chorych na raka nerki z przerzutami.

Materiał i metoda: Podczas pierwszych 4 tyg. leczenia pacjenci otrzymywali s.c. IL-2 (proleukina) w tygodniu 1. i 4. (10 MIU/m² raz dziennie w dniach 3.–5.), w tygodniu 2. i 3. (5 MIU/m² raz dziennie w dni 3.–5.). W tygodniu 2. i 3. dawka IFN-2B (roferon) wynosiła 5 MIU/m² w dni 1., 3. i 5., w tygodniu 5.–8. (10 MIU/m² raz dziennie w dni 1., 3. i 5.). Podczas tygodni 5.–8., 5-Fu (5-fluorouracyl) 1000 mg/m² podawany był raz w tygodniu dożylnie w bolusie. W badaniu uczestniczyło 18 pacjentów. U wszystkich przeprowadzono wcześniej nefrektomię i stwierdzono rozsiew choroby nowotworowej.

Wyniki: U 1 pacjenta stwierdzono całkowitą odpowiedź (CR), natomiast u 2 częściową odpowiedź (PR) dla obiektywnego stopnia odpowiedzi 22,2% (95% przedział ufności). Czas trwania CR dla 1 pacjenta wynosił 20 mies. Pacjent, u którego stwierdzono całkowitą remisję miał zmiany przerzutowe w płucach. Czas trwania PR wynosił od 2 do 9 mies. Mediana przeżycia w badanej grupie wynosiła 8,7 mies. (od 1 do 23 mies.). Najczęstszą formą toksyczności podczas leczenia IL-2/IFN i 5-Fu było zmęczenie, nudności/wymioty, brak apetytu, wysypka, zapalenie w miejscu wkłucia, biegunka, gorączka. 12 z 18 pacjentów zareagowało granulocytopenią 2./3. stopnia, u 4 innych wystąpiła trombocytopenia. Pacjenci pozytywnie ocenili leczenie ambulatoryjne.

Wnioski: Z powodu braku efektywnych metod leczenia, immunochemioterapię – wykorzystaną przez autorów u wszystkich pacjentów z przerzutowym rakiem nerki – można brać pod uwagę w leczeniu z powodu niedużego odsetka powikłań.

Słowa kluczowe: immunochemioterapia, przerzutowy rak nerki, IL-2, IFN, 5-Fu.

Efektywność i toksyczność leczenia skojarzonego interleukiną-2, interferonem- α i 5-fluorouracilem u pacjentów z przerzutowym rakiem nerki

Effectiveness and toxicity of Interleukin 2, Interferon α , and 5-Fluorouracil in patients with Metastatic Renal Cell Cancer

Jerzy Tujakowski¹, Krzysztof Roszkowski², Rodryg Ramlau³, Bogdan Żurawski¹

¹Oddział Onkologii Klinicznej, Centrum Onkologii, Bydgoszcz; ²Oddział Radioterapii, Centrum Onkologii, Bydgoszcz; ³Oddział Chorób Płuc, Regionalne Centrum Onkologii, Poznań

Wstęp

Leczenie przerzutowego raka nerki napotyka wiele problemów, związanych z wysoką toksycznością obecnie używanych schematów leczenia. W dotychczasowych badaniach używano – z pozytywnym skutkiem – interleukiny-2 (IL-2), jak również uzyskano PR i CR u pacjentów z przerzutowym rakiem nerki. Całkowitą remisję uzyskiwano w badaniach, w których stosowano wysokie dawki IL-2 [1–3]. Dane przedkliniczne sugerują występowanie synergii IL-2 z interferonem- α (IFN) [1–4], dlatego też testowano również inne schematy leczenia, w których uzyskano odpowiedź kliniczną i możliwą do zaakceptowania tolerancję [5–7]. Badania kliniczne II fazy wykazały efektywność podobną do terapii dużymi dawkami IL-2 [8–10].

Chociaż nie jest znany mechanizm synergii IFN z 5-fluorouracilem (5-Fu) w leczeniu raka nerki u ludzi, to schemat ten okazał się efektywny w leczeniu przerzutowego raka nerki, sugerując możliwość terapii 5-Fu i cytokiną [11]. Na podstawie tych danych wykonano kilka badań wykorzystując synergii 5-Fu z IFN i uzyskano inne rezultaty [12–14]. Część badań dotyczyła synergii IL-2 z IFN i 5-Fu, albo jednocześnie [15–19] lub sekwencyjnie IL-2/IFN z 5-Fu/IFN [20–23].

Rezultaty wskazują na zakres odpowiedzi od 2 do 39%, ze średnią całkowitego przeżycia od 11,9 mies. do ponad 42 mies. [15–23].

W przedstawionym badaniu autorzy prezentują własne doświadczenia w jednoczesnym użyciu IL-2 z IFN i 5-Fu, oceniając rodzaj odpowiedzi, czas odpowiedzi i toksyczność schematu leczenia.

Pacjenci i metody

Dobór pacjentów

W leczeniu uczestniczyła pilotażowa grupa 18 pacjentów: 4 kobiety (mediana wieku: 53 lata) i 14 mężczyzn (mediana wieku: 57 lat). U wszystkich pacjentów rozpoznano histologicznie raka nerki, rozsiew procesu nowotworowego w badaniach obrazowych tomografii komputerowej i USG; stan ogólny 0, 1 lub 2 wg *European Cooperative Oncology Group*; prawidłowe funkcjonowanie organów, z normalnymi parametrami hematologicznymi, poziomem kreatyniny $\leq 1,5$ mg/dl; brak objawów wcześniejszego zawału serca, poważnej arytmii serca, symptomów choroby wieńcowej; brak objawów aktywnej infekcji wymagającej terapii antybiotykowej. Chorzy, którzy przeszli wcze-

Purpose: The purpose of this study was to evaluate the potential efficacy and toxicity for the treatment of metastatic renal cell cancer.

Material and methods: During the first 4 weeks of treatment, patients received s.c. IL-2 (Proleukin) in weeks 1 and 4 (10 MIU/m² once daily on days 3-5), in weeks 2 and 3 (5 MIU/m² once daily on days 3-5). During weeks 2 and 3, the dosage for IFN-2B (Roferon) was 5 MIU/m² on days 1, 3 and 5, in weeks 5-8 (10 MIU/m² once daily on days 1, 3 and 5). During weeks 5-8, 5-Fu (5 Fluorouracyl) 1000 mg/m² was administered once weekly by a bolus i.v. injection. Eighteen patients entered the study. All had undergone a nephrectomy and had progressive metastatic disease.

Results: There were one patient with complete responses (CRs) and three with partial responses (PRs) for an objective response rate of 22.2% (95% confidence interval). The CR durations were 20 months for one patient. The patient who remains disease-free had the disease in the lung and kidney. The PR durations ranged from 2 to 9 months. The median survival of the study group is 8.7 months (range 1 to 23 months). The most common toxicities during IL-2/IFN and 5-Fu were fatigue, nausea/vomiting, anorexia, skin rash, injection site inflammation, diarrhea, fever. 12 of 18 patients experienced grade 2/3 granulocytopenia, and four other patients experienced thrombocytopenia. An out-patient treatment system was feasible and positively viewed by the patients.

Conclusions: In view of a lack of effective therapy methods, the immunochemotherapy applied by the authors on all metastatic renal cell carcinoma patients, may be an optional treatment, with an acceptable level of complications.

Key words: immunochemotherapy, metastatic renal cell cancer, IL-2, IFN, 5-Fu.

śniej leczenie IL-2 lub IFN typu I, jak również mający przerzuty do mózgu, nie byli włączeni do badania.

Plan leczenia

Pacjentów leczono ambulatoryjnie, na podstawie raportu Hanninena i wsp. [24]. W tab. 1. przedstawiono schemat podawania leków.

Przez pierwsze 4 tyg. leczenia chorzy otrzymywali s.c. rIL-2 (proleukina, Chiron BV, NL), w tygodniu 1. i 4. (10 MIU/m² raz dziennie w dni 3.–5.), w tygodniu 2. i 3. (5 MIU/m² raz dziennie w dni 3.–5.).

W 2. i 3. tyg. dawka IFN-2B (Intron A, Schering Plough, IR): 5 MIU/m² w dni 1., 3. i 5., w tygodniu 5.–8. (10 MIU/m² raz dziennie w dni 1., 3. i 5.).

Od 5. do 8. tyg. podawano 5-Fu (5 fluorouracyl, Knoll AG, D) (1000 mg/m²) raz w tygodniu w iniekcji dożylniej.

Stan pacjentów oceniano po każdym tygodniu leczenia. Pacjentów z progresją choroby po serii terapii wyłączano z dalszego leczenia. Pacjenci z obiektywną odpowiedzią w leczeniu guza lub ze stabilną chorobą mogli kontynuować leczenie przez 2 serie poza maksymalną regresję lub aż do progresji. Pacjenci mogli przerwać leczenie na swoją prośbę.

Plan badania został zatwierdzony przez Komisję Bioetyczną. Każdy pacjent wyraził pisemną zgodę na uczestnictwo w badaniu.

Kryteria odpowiedzi

Użyto następujących kryteriów odpowiedzi: 1) CR zdefiniowano jako całkowity zanik wszystkich klinicznych i radiograficznych cech choroby, co stwierdzano w co najmniej 2 badaniach wykonywanych w minimum 2-tygodniowych odstępach; 2) PR zdefiniowano jako ponad 50%-y spadek wymiaru poprzecznego wszystkich mierzalnych zmian, co stwierdzano w co najmniej 2 badaniach wykonywanych w minimum 2-tygodniowych odstępach, bez żadnych nowych zmian lub progresji istniejących zmian; 3) stabilizację choroby zdefiniowano jako >25%, ale <50% spadek sumy powierzchni wszystkich zmian stwierdzony w przynajmniej 2 badaniach oddzielonych od siebie o minimum 2 tyg.; 4) progresja choroby określana była jako wzrost >25% wymiarów wszystkich zmian lub pojawienie się nowych zmian; 5) odpowiedź NC – bez uchwytanych zmian w badaniach obrazowych.

Tabela 1. Schemat leczenia

Table 1. Treatment schema

Tydzień	Dzień 1.	Dzień 2.	Dzień 3.	Dzień 4.	Dzień 5.
1.	IFN-5 ^a		Pr-10	Pr-10	Pr-10
2.	IFN-5		IFN-5 Pr-5	Pr-5	IFN-5 Pr-5
3.	IFN-5		IFN-5 Pr-5	Pr-5	IFN-5 Pr-5
4.			Pr-10	Pr-10	Pr-10
5.	IFN-10 5-Fu		IFN-10		IFN-10
6.	IFN-10 5-Fu		IFN-10		IFN-10
7.	IFN-10 5-Fu		IFN-10		IFN-10
8.	IFN-10 5-Fu		IFN-10		IFN-10

^aIFN-5, IFN-5 MIU/m² raz we wskazane dni (roferon); IFN-10, IFN-10 MIU/m² raz we wskazane dni; Pr-10, IL-2 10 MIU/m² raz we wskazane dni (Proleukin); Pr-5, IL-2 5 MIU/m² raz we wskazane dni; 5-Fu, 5-Fu 1000 mg/m² raz we wskazane dni

Tabela 2. Charakterystyka pacjentów (n=18)
Table 2. Patient characteristics (n=18)

Nr pac-jenta	Wiek	Płeć	Rozpoznanie hispatologiczne	Stopień sprawności WHO	Lokalizacja przerzutów	Odpowiedź	Liczba kursów	Przeżycia całkowite (mies.)	Toksyczność
1	48	M	ca clarocellurare	1	węzły chłonne, płuca, wątroba	PD	4	9	temperatura 2°, anoreksja 2°, granulocytopenia 2°, biegunka 2°, zmęczenie
2	56	K	ca clarocellurare	0	płuca, węzły chłonne	PR	8	9	temperatura 2°, granulocytopenia 2°, wysypka skórna, biegunka 2°
3	59	M	ca clarocellurare	1	płuca	PD	4	9	temperatura 2°, granulocytopenia 3°, wymioty 3°, anoreksja 3°
4	55	M	ca clarocellurare	0	płuca	NC	4	8,5	temperatura 2°, trombocytopenia, wysypka skórna, biegunka 2°, zmęczenie
5	66	M	ca clarocellurare	1	płuca	PD	4	9	temperatura 2°, granulocytopenia 2°, wysypka skórna, biegunka 2°, zmęczenie
6	59	M	ca clarocellurare	2	płuca	CR	8	20	temperatura 2°, granulocytopenia 2°, wymioty 3°, wysypka skórna, zmęczenie
7	56	K	ca clarocellurare	1	płuca, węzły chłonne	PD	3	1	temperatura 2°, granulocytopenia 2°, wymioty 2°, wysypka skórna, zmęczenie
8	48	M	ca clarocellurare	2	płuca	PD	4	9	temperatura 2°, granulocytopenia 2°, bóle kostno-stawowe, biegunka 2°, zmęczenie
9	56	M	ca clarocellurare	2	węzły chłonne	PD	3	7	granulocytopenia 2°, wymioty 3°, anoreksja 2°, zmęczenie
10	54	K	ca clarocellurare	0	płuca	NC	4	6,5	temperatura 2°, trombocytopenia, anoreksja 2°, wysypka skórna, biegunka 2°
11	52	M	ca granop. fusocell	0	płuca	NC	8	11	temperatura 3°, trombocytopenia, wymioty 2°, anoreksja 2°, biegunka 3°
12	67	M	ca clarocellurare	0	płuca	PR	8	9	temperatura 2°, granulocytopenia 2°, wysypka skórna
13	57	M	ca clarocellurare	1	płuca	PD	3	5	granulocytopenia 3°, anoreksja 3°, wysypka skórna
14	50	M	ca papillare	0	płuca, węzły chłonne	NC	4	9,5	temperatura 2°, trombocytopenia, anoreksja 2°, wysypka skórna
15	65	M	ca clarocellurare	2	węzły chłonne	PD	3	7	temperatura 3°, granulocytopenia 3°, wymioty 3°, anoreksja 2°, zmęczenie
16	48	K	ca clarocellurare	1	płuca	PR	3	5	temperatura 2°, granulocytopenia 2°, wysypka skórna
17	54	M	ca clarocellurare	0	płuca	PD	4	7,5	temperatura 2°, anoreksja 2°, wysypka skórna, biegunka 3°, zmęczenie
18	61	M	ca clarocellurare	1	płuca, węzły chłonne	brak danych	1	0	zaburzenia psychoorganiczne 3°

Wyniki

Charakterystyka pacjentów

W tab. 2. przedstawiono szczegółową charakterystykę pacjentów oraz lokalizację choroby. Oceniano 18 chorych (14 mężczyzn i 4 kobiety; mediana wieku 58 lat; zakres: 48–66 lat). Ośmiu pacjentów było w stanie ogólnym 0 st. wg *Eastern Cooperative Oncology Group*, 7

w 1., 3 pacjentów w stopniu 2. również uczestniczyło w badaniu.

Serie leczenia i odpowiedź

Jeden pacjent zakończył leczenie po pierwszej serii z powodu zaburzeń psychoorganicznych 3. stopnia wg WHO. Czterech pacjentów otrzymało 8 pełnych serii leczenia. Pię-

ciu pacjentów ukończyło 3 serie. Pozostałych 8 pacjentów zakończyło leczenie po 4 seriach.

Toksyczność

Najczęstszymi skutkami toksyczności podczas leczenia rIL-2/IFN i 5-Fu było zmęczenie, nudności/wymioty, brak apetytu, wysypka skórna, zapalenie w miejscu iniekcji, biegunka, gorączka. U 1 z pacjentów stwierdzono toksyczność wpływającą na centralny układ nerwowy, z objawami depresji i bólami głowy. U 12 z 18 chorych stwierdzono granulocytopenię 2./3. stopnia, a u innych 4 trombocytopenię. Objawy uboczne u 2 pacjentów uznano za niespowodowane prowadzonym leczeniem. W tab. 2. przedstawiono szczegółowe dane.

Czas przeżycia

Mediana całkowitego czasu przeżycia badanej grupy wynosiła 8,7 mies. z maksymalnym okresem obserwacji do 23 mies. (zakres od 1 do 23 mies.). Czas CR wyniósł 20 mies. u jednego pacjenta, u którego stwierdzono przerzuty do płuc w trakcie włączenia do badania. Czas PR wyniósł od 2 do 9 mies. w całej grupie badanej.

Omówienie

Celem badania była ocena toksyczności i efektywności kompleksowej immunochemioterapii. Nie jest znana żadna efektywna metoda leczenia pacjentów z przerzutowym rakiem nerki, dlatego też autorzy zdecydowali się na leczenie grupy pacjentów wykorzystując schemat opisany w badaniu [24]. Ośmiotygodniowej serii leczenia poddani byli tylko 4 pacjenci, głównie z powodu progresji choroby. Pozostali pacjenci musieli zakończyć leczenie wcześniej z powodu nadmiernej toksyczności zastosowanego schematu leczenia. Wstępny raport Atzpodiena i wsp. [20] wzbudził zainteresowanie tą metodą, donosząc o 47,6% wskaźniku odpowiedzi. Od czasu opublikowania tego badania wykazywano różnicowane rezultaty [15–18, 22]. Przedstawione przez nas wyniki różnią się od wyników Atzpodiena i wsp. [20, 25] zarówno jeśli chodzi o wskaźniki odpowiedzi, jak i toksyczności. W przedstawionym badaniu 3 pacjentów osiągnęło PR, a tylko 1 osiągnął CR. Biorąc pod uwagę zaobserwowane różnice toksyczności w innych badaniach [21, 23, 25, 26], toksyczność w prezentowanym badaniu była zaskakująco łagodna. Poziom toksyczności przedstawiony w naszym badaniu jest zgodny z innymi pracami na temat kombinacji leków w tej populacji pacjentów [1, 19]. Końcowy wskaźnik odpowiedzi – 22,2% oraz mediana przeżycia – 10,5 mies., zaobserwowane w tym badaniu, podobne są do przedstawianych wcześniej wyników, włączając badania, w których wykorzystywano jedynie wysokie dawki *i.v.* bolus rIL-2, jak i tych, w których wykorzystywano ambulatoryjnie *s.c.* IL-2/IFN [13, 14]. W prezentowanym badaniu dodanie 5-Fu, IFN do serii niepowodowało zwiększenia wskaźnika odpowiedzi ani średniej przeżycia.

Wnioski

1) Z powodu braku efektywnych metod leczenia, immunochemioterapię – wykorzystaną przez autorów u wszystkich pacjentów z przerzutowym rakiem nerki – można brać pod uwagę w leczeniu z powodu niedużego odsetka powikłań.

2) W opisanym leczeniu z powodzeniem wykorzystano ambulatoryjny system leczenia, pozytywnie oceniony przez pacjentów.

Piśmiennictwo

- Elias L, Lew D, Figlin RA, et al. Infusional interleukin-2 and 5-fluorouracil with subcutaneous interferon-alpha for the treatment of patients with advanced renal cell carcinoma: a southwest oncology group Phase II study. *Cancer* 2000; 89: 597-603.
- Rosenberg SA, Yang JC, Topalian SL, et al. The treatment of 283 consecutive patients with metastatic melanoma or renal cell cancer using high dose bolus interleukin-2. *J Am Med Assoc* 1994; 271: 907-13.
- van Herpen CM, Jansen RL, Kruit WH, Hoekman K, Groenewegen G, Osanto S, De Mulder PH. Immunochemotherapy with interleukin-2, interferon-alpha and 5-fluorouracil for progressive metastatic renal cell carcinoma: a multicenter phase II study. *Dutch Immunotherapy Working Party. Br J Cancer* 2000; 82: 772-6.
- Fyfe G, Fisher RI, Rosenberg SA, et al. Results of treatment of 255 patients with metastatic renal cell carcinoma who received high-dose recombinant interleukin-2 therapy. *J Clin Oncol* 1995; 13: 688-96.
- Ison DH, Motzer RJ, Kradin RL, et al. A phase II trial of interleukin-2 and interferon-2a in patients with advanced renal cell carcinoma. *J Clin Oncol* 1992; 10: 1124-30.
- Ravaud A, Dilhuydy MS. Interferon alpha for the treatment of advanced renal cancer. *Expert Opin Biol Ther* 2005; 5: 749-62.
- Sznol M, Mier JW, Sparano J, et al. A phase I study of high-dose interleukin-2 in combination with interferon-2b. *J Biol Response Modif* 1990; 9: 529-37.
- Atzpodien J, Hanninen EL, Kirchner H, et al. Multi-institutional home-therapy trial of recombinant human IL-2 and IFN-2 in progressive metastatic renal cell carcinoma. *J Clin Oncol* 1995; 13: 497-501.
- Dutcher JP, Fisher RI, Weiss G, et al. Outpatient subcutaneous interleukin-2 and interferon-alpha for metastatic renal cell cancer: five-year follow-up of the Cytokine Working Group Study. *Cancer J Sci Am* 1997; 3: 157-62.
- Negrier S, Escudier B, Lasset C, et al. Recombinant human interleukin-2, recombinant human interferon-2a, or both in metastatic renal cell carcinoma. *N Engl J Med* 1998; 338: 1272-8.
- Damascelli B, Marchiano A, Spreafico C, et al. Circadian continuous chemotherapy of renal cell carcinoma with an implantable, programmable infusion pump. *Cancer* 1990; 66: 237-41.
- Elias L, Blumenstein BA, Kish J, Flanigan RC, Wade JL, Lowe BA, Goodwin JW, Crawford ED. A phase II trial of interferon-alpha and 5-fluorouracil in patients with advanced renal cell carcinoma. *A Southwest Oncology Group study. Cancer* 1996; 78: 1085-8.
- Gebrosky NP, Koukol S, Nseyo UO, et al. Treatment of renal cell carcinoma with 5-fluorouracil and -interferon. *Urology* 1997; 50: 863-8.
- Dutcher JP, Logan T, Gordon M, et al. Phase II trial of interleukin 2, interferon alpha, and 5-fluorouracil in metastatic renal cell cancer: a cytokine working group study. *Clin Cancer Res* 2000; 6: 3442-50.
- Ellerhorst JA, Sella A, Amato RJ, Tu SM, Millikan RE, Finn LD, Banks M, Logothetis CJ. Phase II trial of 5-fluorouracil, interferon-alpha and continuous infusion interleukin-2 for patients with metastatic renal cell carcinoma. *Cancer* 1997; 80: 2128-32.
- Negrier S, Escudier B, Lasset C, et al. Recombinant human interleukin-2, recombinant human interferon alfa-2a, or both in metastatic renal-cell carcinoma. *Groupe Francais d'Immunotherapie. N Engl J Med* 1998; 338: 1272-8.
- Ravaud A, Audhuy B, Gomez F, et al. Subcutaneous interleukin-2, interferon-2a, and continuous infusion of fluorouracil in metastatic renal cell carcinoma: a multicenter phase II trial. *J Clin Oncol* 1998; 16: 2728-32.
- Savage P, Costelna D, Moore J, Gore ME. A phase II study of continuous infusional 5-fluorouracil (5-FU) and subcutaneous interleukin-2 (IL-2) in metastatic renal cell cancer. *Eur J Cancer* 1996; 33: 1149-51.

19. Tourani JM, Pfister C, Berdah JF, et al. Outpatient treatment with subcutaneous interleukin-2 and interferon administration in combination with fluorouracil in patients with metastatic renal cell carcinoma: results of a sequential nonrandomized Phase II study. *J Clin Oncol* 1998; 16: 2505-13.
20. Atzpodien J, Kirchner H, Hanninen E, Deckert M, Fenner M, Poliwoda H. Interleukin-2 in combination with interferon- and 5-fluorouracil for metastatic renal cell carcinoma. *Eur J Cancer* 1993; 29A: 56-8.
21. Bukowski RM, Dutcher JP. Low dose interleukin-2: single agent and combination regimens. In: Vogelzang NJ, Scardino PT, Shipley WU, Coffey DS (eds). *Comprehensive Textbook of Genitourinary Oncology*, Ed 2: 218-234, Williams & Wilkins, Philadelphia 2000.
22. Dutcher JP, Logan T, Gordon M, et al. Phase II trial of Interleukin 2, Interferon α , and 5-Fluorouracil in metastatic renal cell cancer: a cytokine working group study. *Clin Can Res* 2000; 6: 3442-50.
23. Kirchner G, Franzke A, Buer J, et al. Pharmacokinetics of recombinant human interleukin-2 in advanced renal cell carcinoma patients following subcutaneous application. *Br J Clin Pharmacol* 1998; 46: 5-10.
24. Hanninen EL, Kirchner H, Atzpodien J. Interleukin-2 based home therapy of metastatic renal cell carcinoma: risks and benefits in 215 consecutive single institution patients. *J Urol* 1996; 155: 19-25.
25. Atzpodien J, Reitz M. Metastatic renal carcinoma long-term survivors treated with s.c. interferon-alpha and s.c. interleukin-2. *Cancer Biother Radiopharm* 2005; 20: 410-6.
26. O'Brien MF, Rea D, Rogers E, et al. Interleukin-2, interferon-alpha and 5-fluorouracil immunotherapy for metastatic renal cell carcinoma: the all Ireland experience. *Eur Urol* 2004; 45: 613-9.

Adres do korespondencji

dr med. **Krzysztof Roszkowski**
Oddział Radioterapii
Centrum Onkologii
ul. Romanowskiej 2
85-796 Bydgoszcz
e-mail: roszkowskik@co.bydgoszcz.pl